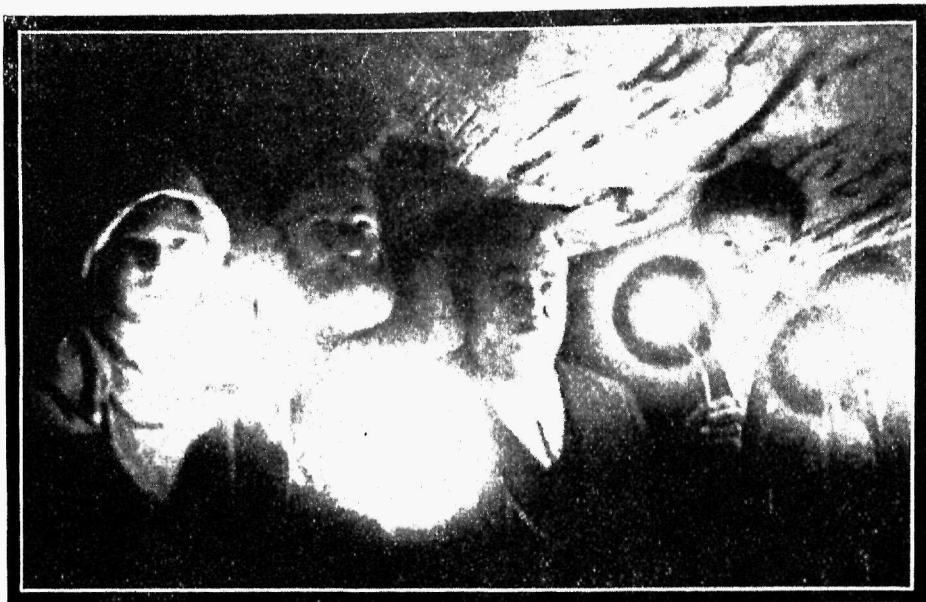

FOTOKUNST

Märts - April 1931 * No.8

PETSERI KATAKOMBIDES

Foto: Rich. Olbret, Tallinn (EFK)
Plaat: Agfa Andresa

PETSERI

A. Neumann

Kes huvirändajaist ei ole Petseris käinud, seda omapärast nurka ja ajaloolist kloostrit vaatamas?

Linn iseenesest ei paku suuremat huvi, seda enam vaatamisväärt on klooster, mis asub Kamenka oja orukeses. Kloostri asutamine ulatab kaugemale XV sajangusse, mil tagakiusatud mungad leidsid varju mäes olevates koobastes, neid ajajooksul laiendades ja juure kaevates, missugused on praeguse ajani püsima jäänud.

Vanem kirikutest on Uspenia kirik, mis mäe sisse kaevatud 1473. a. Hiljem on ta esiküljest kividega vooderdatud ja ilustatud tornidega ning maalidega.

Samas kirikus puhkab müüride ehitaja, igumen Korneli, kellel vene tsaar Johann Julm, kloostri külastamisel, oma käega pea maha raius müüride

ehitamise pärast, arvates, et klooster kavatses sellega Moskvast lahti ütelda.

Kloostrit ümbritseb hästi alal hoidunud 9 torniga müür.

Nagu kõikide vene vanade kindluste tornid, ei ole ükski torn oma väljanägemise ega mõõtudega teisele sarnane; nii on see ka siin.

Vaatamise väärt on vanad kirikud seesmistega ilustustega, vanaaegsete maalidega ja mälestusmärkidega, pealkirik oma huvitavate maalidega, Pihkva-Novgorodi tüüpi ehitatud kella torn oma 17 kellaga, milledest mõned kannavad XVI sajangu pealkirju.

Erilist huvi pakuvad maa-alused koopad püha kujudega, mis olid esimesele munkadele palvekodadeks ja peavarjaks. Samas leidub metallist ja savist, slaavikeelsete kirjadega plaate kalmistutel, katafalgid, mitmesugused mälestusmärgid. Neid kõik on mungad alati valmis näitama ja seletust andma.

Nõndanimetatud „Pühal mäel“ kasvavatest suurtest tammedest on ühel,

rahva usu järele, tervendamise võim: nimelt tamme koort närides, kaob hambavalu, selleks on tamme koort hakatud ohtralt tarvitama ja et piiri panna tamme koorimisele, oli kloostri valitsus sunnitud tamme kõrge aiaga ümberpiirama.

Muidu nii vaikselt Petserile toob elu kirikupüha ehk laadapäev, viimaseid peetakse iga 1-sel ja 15-dal kuupäeval. Neil päeval võib seda omapärast setu rahvast vaadelda. Siis on turuplats ebaharilikult rahvast, hobuseid, vankreid, kaubaputkasi, müügilaudu jne. tungil täis.

Siin on esitatud Petserimaa venelased omis kirjuis väljaõmmeldud särkides, setu naised ja neid omapärastes „rõivastes“ ning kaelas kettidena hõberahad. Möödamannes olgu tähendatud, et siin puuduvad juudisoo esindajad, mille kohta tähendas üks naljahammast, et setu on juudist kavalam ja juudid ei jäävat midagi teha.

Neil Petseri „pühadel“ on tsainajad (vist ainukesed selle laadilised Eestis) rahvast tungil täis, kus joohnute laul kestab varahommikust päeva veeruni. Väljas laada sumin, ristikäigud, kiriku väikeste ja suurte kellade kõmin, see loob selle maa omapärasuse, sisemaal tundmata miljöö.

Õhtu jõudmisel, kui kõige päeva askeidused ja mured on mööda, lahkub rahva mass ülevas meeleolus lakkamata laulu saatel.

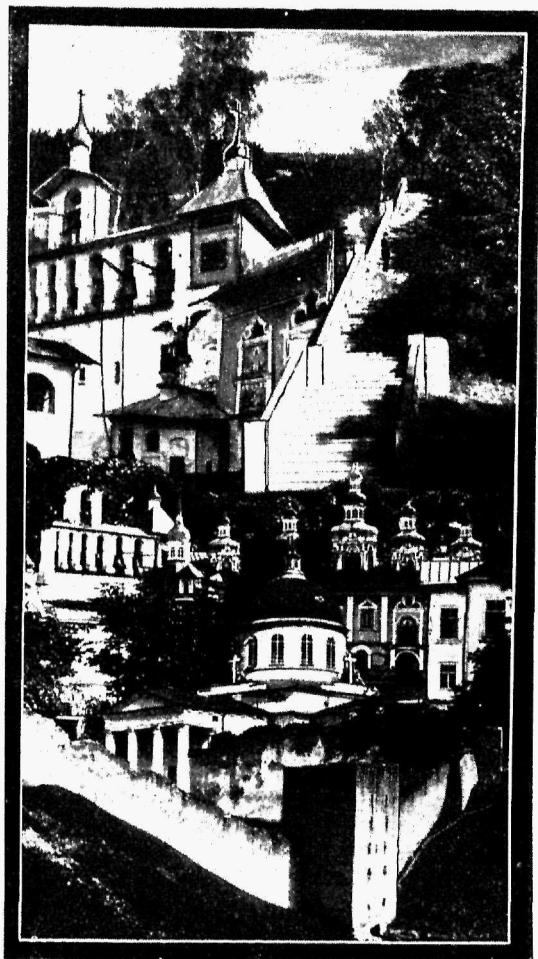
Väsinud on ka kiriku kellad ning vaikus ja pimedus katab Petserit...

„PHOTO-ADRESSBUCH“

ilmus M. Dumont-Schaubergi kirjastusel Kölnis, Saksamaal, Langgasse 1-3.

Selles 450-lhk. suurekaustalises käsiraamatus on loendatud 550 tehast, 5700 kauplust, 7500 ateljeed, 8600 eriaadressi 650 rühmas, 3000 kaubamärki.

PETSERI

Foto: A. Neumann, Petseri

Raamat on parim ja täielikum omal alal ja meie võime teda soojalt soovitada kõigile, kes huvitatud fototurust. Trükk ja köide väga soliid. Hind Rmk. 16.— pluss porto ja toll. Tellimisi võtab vastu ETA fotokirjanduse tellimise osakond, Tallinnas, S. Karja 18.

Kes pildistab sel' rohkem elust!

SISEVÕTETEST

Karl Hansen

Sisevõtted on asjaarmastajale väga väga tänuväärseks ja huvitavaks ülesandeks. Sageli aga kuuleme ja loeme siit ning süält, et seesugused pildistused olla liig tülikad. Kuid see pole poolltki nii hull, kui vaid ülesvõtte sooritatakse küllaldasil kaalutlusil. Sisevõtete omapärasusi tuleb aga silmas pidada mitte üksness pildistusel, vaid ka ilmutamine peab sündima vastavalt, oleneb ju tulemus terveni viimase hääst läbiviimisest. Ka parim sisevõtte muutub täiesti kõlbmatuks mittevastaval ilmutusel.

Paljudel juhtudel on valgustus nõrk ja ühekülgne, või peab pildistama koguni vastu heledalt valgustatud akent. Olgu säärestel kordadel alati käepärast helklamp või väike ateljeelamp (Nitraphot).

Sisevõteteks on kohane iga soliidne kaamera. Eelistatavam on siiski kodukaamera. Objektiivina aga kasutatav iga piirjooni teravalt piiritlev objektiiv. Kohasema varustuse niisugustel pildistustel moodustab kodukaamera, täiesti liikumatul jalal, (omadus, mida omavad vaid üksikud statiivid) mõned mitmesuguse põletiskaugusega objektiivid, üks läheda-, üks normaal- ja üks pika põletiskaugusega, (vastavalt plaadide suurusele). Siiski nagu juba eespool tähendatud, on selleks kohane iga hea kaamera.

Pildistusmaterjalina tulevad kõne alla vaid säretarata plaadid. Nende tundelikkus on vähem tähtis. Valitagu parem vähemtundelikud plaadid.

Nüüd asume pildistuse enda juure. Sisevõtetel ei tohi end lasta eksitada soovist võimalikult rohkem plaadile mahutada, kuid tuleb silmas pidada head lõigendit, sest asjade kuhjamine mõjub tihti peale segavalt. Teravaksseadmist toimitagu väga hoolikalt, nii et kujutlused ka teravalt reprodutseeritakse. Eriliselt peetagu silmas tuhmklaasi absoluutselt ristuvat asendit, et ära hoida langevaid jooni. Poolpimedais ruumes tekitab teravustamine tihti raskusi, mis aga kõrvaldatavad küünlate või elektrilambi kaudu.

Valgusallikas asetatagu kohale, mida teravalt seada soovitakse. Veel hõlpsamini on teravustamine toimitav siis, kui soovitava kohale asub lambiga keegi teine isik.

Kõige raskemaks osutub algajale särituskestvus. Säritustabelid on raskelt kasutatavad, samuti kui suurem osa säritusmõdikuid poolpimedas ruumis. Siin peab juba ise ajajooksul omandama kogemusi valgustussuhete määramisel. Peatingimuseks sisevõtetel on varjude arvestamine ja nimelt tuleb neid hästi säritada. Helged laiud pole takistuseks, kui ainult mitte kontrastid pole liig suured. On valguse ja varjude vahe liig kontrastne, siis parandatagu see, valgustades varje magneeslindiga või ateljeelambiga.

Kuna igal kohal pole võimalik tarvitada kaarlampe, elektrivooluga ühendusvõimaluse tõttu, siis varustatagu end igaks juhuseks magneeslindiga. On tarvis aparaadi ees asuvat varju, siis võib süüdata lint aparaadi taga. Vajavad valgustust aga aparaadist eemalasuvad varjud, lähinatagu valgusallikas varjudele, sealjuures aga piinlikult valvates, et valgus otsekohe objektiivi ei langeks, kuid ühtlasi ka, et valgustustvajavad kohad poleks kehast varjatud.

Valgustuse ajal liigutatagu alaliselt valgusallikat, ära hoides seega varjundeid. Loomulikult ärgu valgustatagu varje liig tugevalt, kuna pildid siis eba-loomulikkudena näivad. Kuid kunagi ärgu unustatagu säritada varjude kohaselt.

Sama tähtis kui säritus, on negatiivi ilmutamine. Mingil juhusel ärgu tarvitatagu kiirilmutit. Ilmuti mõjugu mahedalt ja valmistagu hea modulatsiooniga negatiiv. Sisevõtetel väikese, s. o. normaalse valgusvahega on kasutatav iga mahe ja selge ilmuti. Pildistamistel vastu valgust ja suurte kontrastidega, kui varjud õieti säritatud, tarvitatagu mõnd tuntud tasandavat ilmutit.

Osutub peale ilmutust, et helged laiud liig paksu katte all, siis on kõige soovitamam nõrgendada neid Eder'i nõrgendajas. Hästi kinnistatud ja pestud negatiivi valastatagu järgmises lahus:

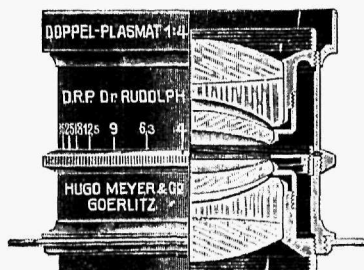
Pelikano

*Selle happevaba
kleepaine abil
kleebite omi foto-
sid kiirelt ja puhtalt*

GÜNTHER WAGNER · HANNOVER

Meyer

PLASMAT

Dr. P. Rudolph'i järele.
D. R. P. ja välismaa patendid.

**Uus sfääro-akromaat
kõrgendatud plastikaga ja
sügavusteravusega. Värvifotograafias eriti kohane.**

MAKRO-PLASMAT 1:2,9

Valgusjõuline universaal-objektiiv. Pildinurk 75°

KAKSIK-PLASMAT 1:4 ja 1:5,5

Universaal objektiiv portreede, grupi, hetk- võtete ja maastiku jaoks. Objektiivi üksik pool on tarvitatav tšie avause juures, valgusjõus 1:8 resp. 1:11

KOGU-PLASMAT 1:4,5

Ühes objektiivis 3 põletiskaugust, 5 mitmesugust valgusjõudu ja tõmbepikkust.

Oleviku mitmekesisem objektiiv.

Kõrgendatud plastika ja sügavusteravus.

REPRODUKTSIOONI-PLASMAT 1:8

Valgusjõuline objektiiv joonreproduktsoonide ja võrkkliseede jaoks, maalide pildistamiseks ja kolmevärvitruukiks

KINO-PLASMAT 1:1,5

Valgusjõu ülemlipp!

Linastamise rekord!

Asendamatu objektiiv mitmekesisemateks kinovõtetele. Sobib tuntud kitsa-filmiaparatuuridele.

NÕUDKE KATALOOGI Nr. 156

Optisch-Mechanische Industrie-Anstalt

Hugo Meyer & Co., Görlitz i. Schl.

Saksamaa.

100 cmm vett, 10 cmm kontsentr. kaaliumbikromaatlau, 3 cmm konts. soolhapet. Peale plaadi täielikku valastumist (jälgida tagaküljelt), pestagu teda vähe ja asetatagu siis 5% kaaliummetabisulfiidi-lahusse, millesse see jääb kuni kaob täielikult kollakas toon. Siis hästi pesta ja kiirilmutis senini uuesti ilmutada, kuni helged laigud küllaldase katte omavad. Nüüd lõpetatakse ilmutamine, loputatakse kergelt ja järgneb kinnistamine ja pesemine. Peale valastamist ilmutatakse plaati seni, kuni helged laigud küllaldase katte omavad, see-ga nõrgemalt kui enne nõrgendamist. Osutub kate selle toimingu järele ikkagi liig tugevana, siis korratagu seda protseduuri.

Sisevõtetel, kus värvid suurt osa etendavad ja kui tarvilik pildistada ka ruumis asuvaid maale, tarvitatagu ainult head värvitundelikku (ortoplaati) või üldvärvitundelikku plaati (pankroplaati), ühes vastava filtriga.

MÄRTSIPÄIKE

Foto: Konrad Heller
Auhinnastatud pilt
Zeiss Ikon'i fotovõistlusel

KAS 9×12 CM KAAMERA?

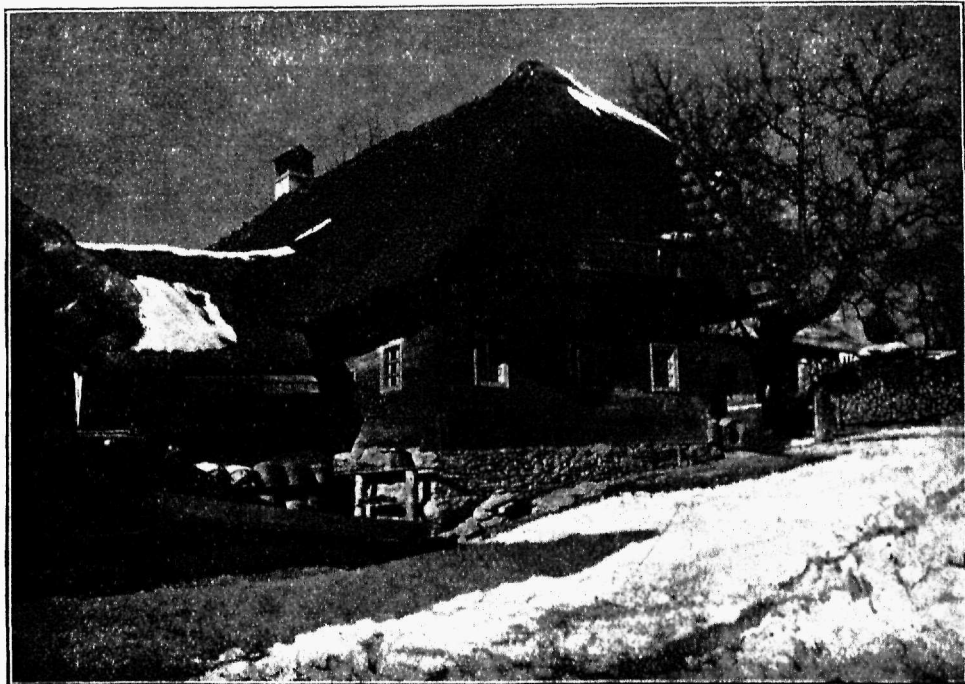
C. F.

Mõtteta on söimata elus teele sattuvate ebaarmsate asjade üle; ka head tulevikuplaanid ei vii edasi, vaid ainuüksi põhjatu asjalikkus ja otsing paremuse järele.

Fotokaupmees istub oma 9×12 kaamerate otsas, milliseid ta meeleldi rohkemal määral mehele paneks, oli see ju hiljuti alles otsitavam kaust. Selle vastu kõnelevad tänapäeva moodsad kihutuskirjad: „Kaamera olgu väike ja käepärane.“ Kas see on tõesti nii mõõduandev? Käepärane on ju 9×12 kaamera nii-kui-nii, et ta aga peaks ilmingimata kuetasku mahtuma, seda enamalt jaolt ei tea isegi pisikaamera nõudja. Amatööridest suurem osa tarvitab kaamerat kohal ja mitte reisiaparaadina. Ja kui lõpuks maailma suur „pukuseleminekukimp“ raskeneb 9×12 kaameraga, mis on siis sellega lahti? Öeldakse küll, et 6×9 materjal on väga odav ja seepärast rohkem eelistatav, kuid kogemused on õpetanud, et amatöör raiskab vaid niipalju materjali, kui tahab saada mälestuspilti.

Müüja esimene küsimus oleks siis: „Kas huvitab Teib pisikaamera või ilus pilt?“ Muidugi ilus pilt, kuid kausta-suurus viib meid juba optikaseaduse tasemele. Ei ole sellest veel küllalt, kui ütlete ostjale, et inimesed on 6×9 pildil äratundmata väikesed ja seepärast tuleks peatada suurema kausta juures. Uskuge, amatöör, naerab teile näkku ja kostab, et suurema näopildi saamiseks pole ju muud vaja, kui ronida aparadiga lähemale pildistatava ninale. Seepärast peate temale selgeks tegema milles seisab vahe suure pildi ja pildisuuruse vahel. See oleneb teatavasti põletiskaugusest ja see omakorda peab suhtelises vahekorras olema pildikaustaga. Mida pikem aga t o h i b olla põletiskaugus, seda suuremalt saab pildile ülesvõetavat asja. Seda aga just vajab amatöör.

Nüüd näidake talle mõned võrdluspildid ja seletage, et portree puhul peab

STEIERMARKI TALUHOONE

Foto: Konrad Heller

Plaat: Agfa-Chremo-Isolaar

pildistatav istuma objektiivist vähemalt 3 meetrilises kauguses, vastasel korral on tegu moonutisega. Mida kaugemal ollakse objektiivist, seda loomulikum perspektiiv. Seevastu ääreni täidetud pilt ei mõju kunagi esteetiliselt. Kui seejärele amatöör on arusaamisele jõudnud, et näiteks 6×9 kaamera objektiiviga, mille loomulik põletiskaugus on 10,5 cm, saab isiku täispildi 3×4 cm suurus, siis olete juba palju võitnud. Lisaks sellele näidake 9×12 kaameraga tehtud 6×9 cm. suuruse näopildi, mille perspektiivid täiesti loomulikud.

Vasturääkimist, nagu poleks pikal põletiskaugusel küllaldaselt sügavust, saab hõlpsalt üle, sest isegi 1:4,5 juures on 3,5 cm. teravustusel sügavus-

teravus juba umbes 60 cm. Teiseks väheldasem sügavusteraavus toob enam plastikat ja elu pilti.

Me näeme jällegi, et fotokaupmees peab midagi ka teadma optika seadust. Hoidugu ta aga seletamast ostjale asju, milliseist viimasel pole mõhku. Praktiliste näidete varal tehku asi selgeks.

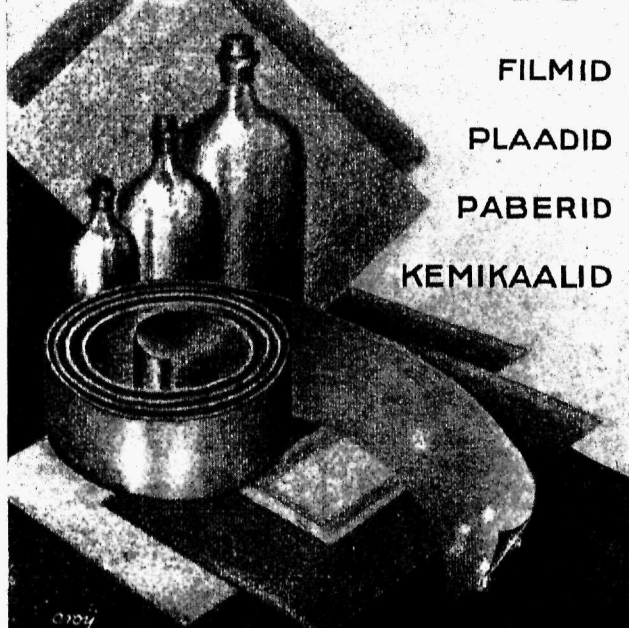
Muidugi on kergem müüa 6×9 kaamerat, sest see on sageli odavam 9×12 formaadist ja pealegi on valik, „maitsekas pakungis“, palju suurem.

Õpetage ostjat, siis saab tast amatöör ja ärge kunagi lausuge: „Teie vajutate — kõik muu olgu meie mure!“

„Photo-Woche“ (Saksa fotokaupmeeste häälekandja).

GEVAERT

FILMID

PLAADID

PABERID

KEMIKAALID

UUDISED!

EXPRESS-FILM

23° Sch

Rull- ja pakkfilm. Eriti kõrgetundelik, ortokromaatlik, peenteraline ja udustusvaba

SUPER-PRESS

üle 24° Sch

plaat mis puudus tänini spordi-, pressi- ja kutselisel pildistajal ning edenunud amatööril.

SUPER-CHROMOSA

üle 21° Sch

Igaks otstarbeks tarvitatav amatöörplaat.

SUPER SENSIMA SPECIAL

üle 23° Sch

seni millegi poolest mitte-ületatud plaat kutselisele pildistajale.

PABERID

RONIX

kergelm käsitatav päevasäripaber kahes gradatsiooni.

RIDAX

universaalne ilmutuspaber negatiivide jaoks igas tumedussuhes. 4 mitmesugust gradatsiooni.

VITTEX

kutselise fotograafi eelistatav ilmutuspaber.

TONEX

kõrgetundelik kunstsäripaber. Eriti kohane kondensaatorita suurendusaparatuuridele.

ORTHOBROM

ideaalne suurenduspaber. Kohane ka kontaktpaljundeliks. 4 gradatsiooni.

KEMIKAALID

fotokeemilised preparaadid tuubides, kuivas ja vedelas olekus.

Müügil paremates fotokauplustes

AUG.

ANSERI

**TÄIELIKUM FOTO-ÄRI EESTIS
TALLINNAS, VENE 7 • TEL. 430-98**

Diimased uudised Leipzigi messilt:

3x4 cm pisikaamerad:

Mentor — „Drei-Vier“ Tessariga 1:3,5; Dr. Nagel — „Pupill“ Tessariga 1:3,5 ja 1:4,5; Zeiss-Ikon — „Kolibri“ 1:3,5.

6x9 cm kaamerad:

Voigtländer — „Bessa“ uus mudel 1:6,3 ja 1:4,5; Rodenstock 1:4,5; Agfa — „Billete“ 1:6,8; KW „Patent-etüi-kaamera“ 1:6,3 ja 1:4,5 jne.

Suurendusaparaadid

pisikaamerate jaoks; Ihagee uus suurendusaparaat.

Uued orto-isolaar filmid:

Herzog — „Isodux“ 23° Sch; Agfa-Isochrome 23° Sch; Eisenberger-Flaviridfilm 23° Sch; Gevaert-Express 23° Sch; Perutz — peenteraline „Persenso“ 23° Sch.

Uued orto-plaadid:

Gevaert-Press 24° Sch; Eisenberger-Flavirid 22° Sch; Agfa-Isochrome 23° Sch; Mimosa 22° Sch.

ÕITSEAJAL

Foto: F. Hallegger
 Plaat: Agfa-Chromo-Isolaar
 Agfa poolt omandatud negatiiv

VÄIKELINNA FOTOGRAAF

P. Sp.

Kas Valgas, Võrus, Paides või Rakveres, igalpool lööb linnakese tuiksoon provintslikus taktis. Jalutad aja- viiteks ringi ja otsid linna südant. Kuid kuidas seda teha? Lihtsalt seisata pildistaja akna taga ja sul ongi mõiste selge tolle linna südamest.

Nii pildistaja aken. Seal on keegi vanamees pildistatud. Sirge kui puu- särgilaud. Ta mõjub naljakana tolles kiriku-mineku-ülirkonnas, mis temale nähtavalt ebamugav. Võib olla ta teenis 50 aastat raudteel putkavahina, läks siis jaamaüles juure, andis talle jumalagajätku „viis peosse“, hammustas huulisse, et ära hoida pisaraid. — Seal teine istub aupakliku ja tähtsa näoga kirjutuslaua taga. Kirjutuslaua kalevlik nägu. Kas on see härra linnapea? Või karskusseltsi esimees? — Seal vana emake, ümarik, elust nagu kägistatud. Just kui vana kana. Nägu kui ajaloo-raamatul. Mis on tal veel siin hädaorus otsimist? Kuid ta tunneb end nähtavasti jälle lapsena! — Siin fantastiline nägu. Ei see pole pildistajalt ilustatud. Unelev, romantiline näoke. Esiisade krae. Beethoveni

juus — või lakk? Oi, sellel on vast alles tenor taskus? Ehk on ta aga Looduse romaanivõistluse viimne karje? Vast on? Kes võib seda teada? Kuid ta on just seda nägu! — Ja seal jällegi üks hirmuäratav võimumehe näolapp. Vimka nägu. Kogu poos enese-eestkõnelev. Endast mõista saterkuues. Pare- rem rusikas asendatud raamatuvirnale. Tähtis pea? Raamatutustija? Kõikvõimas koolijuhataja? Aga mis on see? Pildistaja on raamatuid hästi hoolikalt seadnud seljatrükiga objektiivi poole. Saab nii hästi teravustada! Loen: „Suguelu ja naise tervishoid“, „Mikumär- di“, „Eesti ajalugu (II anne), „Laste Rõõm 1930“, „Mai Tillu kokaraamat“. Milline oivaline koostis vaimutoidu alal! Kes aga on too suurus? — Ja järsku mõtlen: kui ma surnuna langeksin selle pildirikka akna ette? Mis saab siis? Vastasolevas kinos jookseks film, mis kümne aasta eest vallutas maailma, rahulikult edasi. Kaev tilguks: tilks, tilks, edasi. Lapsukene seal aknal ümiseseks oma laulu lõpuni. Raekoja kell seisaks nagu senigi. Ainult fotograaf tormaks aparaadi järele, et jäädvustada minu tundmata karakternäoke. See alles oleks pilt „Linna Teatajale“... Kuid ta jookseb telefoni juure, et teatada sündmusest politseile.

EELKEVADE

Foto; A. Petersen
Paber: Leonar-Auto

*Teie eriline tähelepanu olgu juhitud
objektiivide kaitserõngal leiduvale
graveerungile „Zeiss“, „Tessar“*

Mida parem objektiiv, seda pa-
remaid pilte võib kaamera. See-
pärast ostke kaamera objektiiviga

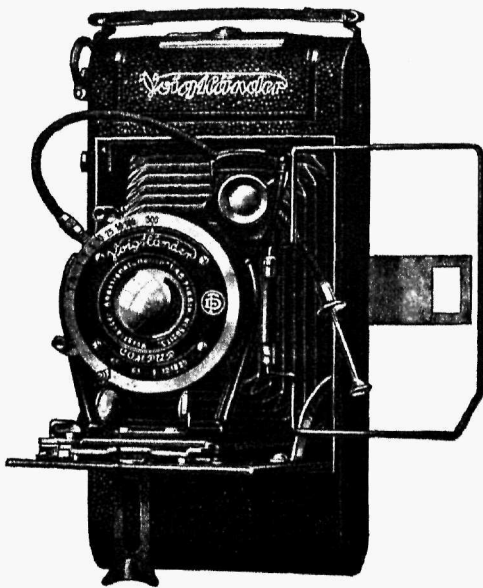
ZEISS TESSAR

sest see on ideaalsem objektiiv
iga fotoala jaoks

**Igas heas fotokaupluses on müügil heade
vabrikute kaamerad Zeiss objektiividega**

Lähemalt maksuta saadavast kataloogist, millist
nõuda palub vabrik Carl Zeiss, Jena (Deutschland)
Esindaja O/Ü „EMBAG“, Tallinn, Narva mnt. 8
Telefon 300-45

ERNST FELDT

KÕIGE SUUREM JA TÄIELIKUM FOTO-ERIÄRI EESTIS

TALLINN, PIKK T. 16

TEL. 212-16

ASUTATUD 1910

Üllatav uudis:

Säritlusratas „PRESTO“ –
lihtsam, täpsem, käepärasem
säritlustabel. Nahk futeraalis
Kr. 1.75

Viimane uudis:

igasugused 3x4 cm pisikaame-
rad. Enne kaamera ostu tutvuge
nende imeriistadega

Fotokaamerad, lambid,
statiivid jne. koduse ateljee
sisseseadmiseks

Kaamerad, plaadid, filmid,
paberid, igaks otstarbeks,
mitmekesisemas valikus

Kõik kutselised

tarvitavad nüüd ainuüksi uusi, ülitundelisi „VERAX“ plaate

„Verax“ tehaste ainuesindaja

TÄHTSAD PISIASJAD

1) Pintsel

Dr. Langerhannes

Ainult vähesed omavad pintsli (selle all ei mõista ma maalimis- või retu-
seerimispintslit, vaid tolmupintslit).
Siiski osutub see võrdlemisi lai, kuid
lame, pikkade ja õrnade harjastega
pintsel väga kasulikuks tööriistaks
amatöörile.

Lestikud (kassetid) lamavad unustuse
tõttu lahtiselt, loomulikult plaatideta, ja
tolmuvad. Tolm pole võib olla ehk mär-
gatav, kuid ta on olemas ja teda peab
kõrvaldama, sest tolmu lestikus põhjus-
tab suurema jao valgeid laike plaadil,
mis kaugeltki ei mõju ilustavalt, eriti
kui nad „ehivad“ armast tütarlapse
näokest. Või jälle lestikus purunes
kunagi plaat, peened klaasikillud peab
kohe kõrvaldama ja kui nad pealegi
asuvad sügavalt nurgas, juhtub ker-
gesti, et plaati asetades sisse, tüki lahti
murrate. Igal uuel lestikul kulub hõo-
rudes lakk luugi äärelt, mis hõlpsasti
võib langeda plaadile ja seda rikkuda.
Tolmu plaadil on aga peaaegu plek-
kide põhjustajaks plaadil, mida alati
silmas peetagu. Kõik need plekid on
aga kõrvaldatavad, kui lestikuid sageli
tolmupintsliga puhastatakse hoolikalt.
Ka plaate endid harjatagu kergelt ja
ettevaatlikult tolmu- ja plek-
kidega. Kui plaate puhastatakse
sisse asetades kui välja võttes. Ei tee
kahju ka kaamerale, kui ka teda või-
maluse korral puhastatakse põhjalikult
tolmust.

2) Lestikud

Kui fotoõpetajana õpetamisel või
kaupluses tuhanded lestikud käest läbi
rändavad, võib leida kahjuks paljuid
nende seast, millel on tugevad rooste-
või muud laigud niihästi sees- kui ka
väljaspool. Mõnel neist lasevad plüüs-
katted valgust läbi, teised jälle rikutud
luukidega jne. Lühidalt — lestikuid
ei käsitata küllalt asjatundlikult ja nad
tasuvad seda — varem või hiljem, rik-
kudes plaate, neid säritades, tekitades
plekke jne., enamail juhtumil just
siis, kui pildistus pole korratav või eriti
hästi õnnestunud. Loe moraali: ära
kuritarvita lestikuid või vähem „poe-

LAPSEAKT

Foto: A. Merimägi
Rullifilm: Zeiss-Ikon

tiliselt“: hoia korras oma pildistuse
abinõud. Lestikute asukoht pole ilmu-
tuslaud; nad ei tohi niiskeks saada,
eriti seestpoolt.

Rikutud luigid, nagu seda väga sa-
geli juhtub, põhjustavad lestikute mus-
tumist laki- ja muude tükidega, või
koguni ebasoovitava küljevalguse läbi-
pääsu, peale selle viibite alalises häda-
ohus, et rasketrebitav luuk nihutab apa-
raadi jalaselt.

Plüüskate, mis ainuüksi takistab
vale valguse tungimist lestikusse, on
oluliselt alalhoitav ja tarvitamiseks
kõlbulik seega, et luuki väljaspool kaa-

mera tarvitamist mitte ette ei lükataks, vaid asetatagu lestiku taha, neid paberisse mähkides. Osutuvad negatiivil täiesti või võrdlemisi lähestikku asuvad 4—5 mm. pikkused heledad jooned, siis on ülim aeg puhastada plüüsi või halvemail juhtumeil uuenga asendada, sest need heledad jooned tekivad väljalangenud plüüskiudude tõttu. Ka neil juhtumeil tolmutatagu lestikuid põhjalikult.

3) Unustamine jne.

Kui toimetajana silmitsed tuhandeid algajate pildistusi, siis märkad peagi, et mõned veel esinevad peaaegu tüübilisena.

Tüübilisena esineb näiteks: „unustamine“. Üks „unustas“ luugi kõrvaldamast, teine — vahetada plaate või filmi, kolmas — avaust õieti seada jne.

Selle unustamise vastu, mis rikub nii mitmedki pildistused, on vaid üks abinõu: kujundage alaline kindel liigutuste järjekord ja pidage sellest kinni.

Kes sellega ära harjub, sellele kasvavad luusse ning lihasse pildistuseks vajalikud liigutused, nii et ta käsitab aparraati peaaegu automaatselt õieti. Selleni peab künima iga püüdlik algaja, kui ta, olgugi vähe, edeneda soovib.

Mina isiklikult töötan järgmises järjekorras:

Statiivpildistustel jalase asetamine risti ja põiki.

Teravustamine, tarviduse korral filtriga, diafragmeerimine, katiku korraldamine.

Tuhmklaasi eraldamine, uue lestiku asetamine, riivi ettelükkamine, luugi eemaldamine.

Pildistus. Luugi õige langetamine. Lestiku eemaldamine, rull- ja pakkfilmil puhul kohe järgmise filmi ettetõmbamine, tuhmklaasi tagasipaigutamine.

Kõik vaistselt kasutatud tõste- ning põiki asendused uuesti endisesse seisukorda seada.

Loomulikult säritatagu plaate vaid lestikute numbrite järjekorras.

Kes koduneb kindlaks kujunenud järjekorraga, omandab lühikese aja

vältel täieliku valitsuse oma aparraadi üle ja „unustused“ ei hävita enam ühtki pildistust.

4) Jaland (statiiv)

Järgmisena vaatleksime jalandi. Jaland peab seisma, nagu nimigi tähendab, ja nimelt kindlalt seisma. Mõned daamid ja härrad suhtuvad jalasse aga võõras-tusega ja sooritavad meelsamini kõik pildistused vabalt käelt, isegi sarnased, mis kestavad mitu sekundit. Tulemus: lugupidamistäratav, enamuses aga ümberpöördukt. Kui siis üks ostetakse, peab see olema võrdlemisi väike ja kerge, enamasti odav pealegi. Jalandis nähakse mitte hädavajalikkude, truid abilist, vaid kahjuks ainult tarvilikkude halbast. Ka jalandi suhtes on maksev tõsiasi: hea kaup maksab head raha.

Väike, kokkupandav, mitmest osast koosnev jaland, ei täida hästi temal lasuvat ülesannet. Ta peab olema eriti hästi välja töötatud ja on selle tõttu ka kallim suuremaist osadest koosnevast. Tänapäeva kergete kaamerate olemasolul on lõpuks võrdlemisi tähtsusetat, kas valitakse metall- või puujaland. Kellel valikuvõimalus, võtku meelsamini võrdlemisi kõrge (lahti tõmmatult), osalt sellepärast, et oleks hõlpsam, kuna ei tarvitse kumardada, osalt perspektiivi tõttu. Jaland asetatagu võrdlemisi harkis jalule, kuna ta vaid siis püsib kindlalt.

Puustjalandil jälgitagu, et kõik kruvid oleksid pingul. Ka kaamera kruvitagu kindlalt. Kui kruvi liig pikk, siis lühendatagu seda. Aiutiselt võib end aidata sel teel, et jalandi peale seatakse niaalju paberist rõngaid, keskel auguga (statiivkruvi jaoks), kuni liigne pikkus oleks tasakaalustatud.

Kõik pildistused, mis vajavad kestvat säritamist kui $\frac{1}{25}$ sekundit (nagu $\frac{1}{10}$, $\frac{1}{6}$, $\frac{1}{2}$ jne.) sooritatagu kindlasti jalandilt. Mõned amatöörid ei oska vabalt käelt isegi $\frac{1}{25}$ sekundit veatult säritada.

Jaland, nagu juba tähendasin, seisuk kindlalt. Parem juba ilma jalandita kui võnkuvaga. Pole jaland parandatav, nii et ta otstarbekohaselt oma ülesannet täidaks, siis see parem kõrvale heita.

5) Katiku avamisest

Ülalpool juba tähendasin, et kestvamaid pildistusi kui $\frac{1}{25}$ sekundit ärgu sooritatagu vabalt käelt. Isegi sellel vältusel võib ebakohane katiku avamine põhjustada nihkumist. Tänapäeval katiku avamiseks on üldiselt tarvitusel (erandina vast käsipildistusel pilukaatiku kaameraga) traatavakud. Nad on ka tarvitataavad hästi ja praktiliselt, kui neid aga ka õieti käsitatakse. Kuid just siin eksitakse tihti.

Esiteks avak olgu sobiv vastava katikule, s. o. avamine toimigu täiesti kindlalt, ilma igasuguse jõukulutusega ja ilma väristamata, kuid ka käsitama peab neid õieti.

Enamus algajaid vajutavad avakule kiirelt ja imestavad hiljem, et pildistused pole „küllalt teravad“, kuna liig kiirelt ja järsust vajutusest katikule, väris es kogu kaamera.

Katikut käsitatagu aeglaselt, vajutatagu avakule aeglaselt, kiirustamata ja jõukulutusega. Vajutades ärgu rebitagu ega tõugatagu teda. Traatavakut lastagu vabalt püsida, ilma teda kunstlikult kaare või sõlme surumata.

Enamus katikuid omavad n. n. „vajutuspunkti“, milleks ma nimetan analoogiliselt laskmisele seda punkti, millele võib suruda katiku avaku, ilma et sealjuures katik avaneks. Jälgige seda oma kaameralt!

Laskmisel leitakse vajutuspunkt ja siis läbistatakse see aeglaselt. Samuti toimitagu katiku vabastamisel. Kui katikut katseks mitmesuguseis asendeis rakendada, tunneme peagi, et see teatud punktil takistuse vastu pörkab, see ongi vajutuspunkt. Nüüd vägivallata, rahulikult vähe edasi suruda ja katik avaneb igasuguse raputusega. Keskkatikuist töötab märgatava vajutuspunktita kõige enam kompuur-katik asendilt D. (ehk B). Sel puhul tuleb lihtsalt rahulikult surve lõpetada.

Suuremalt jaolt paigutatakse traatavak kaamerasse. Paljudeil juhtumel osutub see ka hädaohtult võimalikuks. Tihti aga märkame, et ta on liig järsult painutatud ja sellest tuleb hoiduda. Selle läbi võib sisemine traat murduda ja säritamine on toimitav vaid suure vaevaga.

MIS ON ERILIST „TALLINNA FOTOYHINGU“ PÕHIKIRJAS?

H. Malm (T. F.)

Kui ma asusin kokku seadma peal kirjas mainitud ühingu põhikirja, siis olid minul kasutada kõikide Eestis tegutsevate ühingute põhikirjad. Nendest ükski mind ei rahuldanud. Kõige „vaimuvaesemaks“ osutus „Eesti Foto-Klubi“ oma, millist aga kahjuks mitmed nooremad ühinged on võtnud omale eeskujuks. See nende õnnetuseks.

Nii imelik, kui see ka ei ole, „Tallinna Fotoyhingu“ põhikirja aluseks on võetud ühe Čehhimaa lauluseltsi oma, täiendatud ja parandatud meie oludele ja kohandatud fotograafia alale.

Kõige pealt võimaldab põhikirja § 1 tegutseda ka välismaal, mis olulise tähtsusega, kui arvestada näiteks ühissõitudega raja taha. Niisuguse kavatsuse tekkimisel ei saa meie võimud, ütleme kas või tollivalitsus, meile takistusi teha, sest seadusega — ja põhikiri on seadus teatud määral — on see meile lubatud.

§ 2. on fikseeritud ühingu tegevus, mis näeb ette loenguid, kursusi, ühispildistamisi, võistlusi, arvustamisi, töö- ja ühinguõhtuid, loteriisiid ja korjandusi (loa saamisel on see suureks kergenduseks!), raamatute ja ajakirjade kirjas-tamist, fotokoolide, fotoarhiivi ja -muuseumi avamist jne. (märkus „jne.“ avab meile terve maailma!). Ühingul on oma raamatukogu, laboratoorium ja isegi ühinguhoone. Ta astub liitu samasihiliste ühingutega (§ 1. põhjal isegi välismaa ühingutega!) ja võib ühes nendega korraldada mitmesuguseid (jällegi õige avar mõiste) ettevõtteid.

§ 4. on kõne muide ka äritehinguis t.

§ 6. järele võivad liikmeks astuda ka alaealised, s. t. noor-ühinglasiks võivad olla õppurid, kes vähemalt 16-aastased ja kui vastava kooli pedagoogikanõukogu selleks ei tee takistusi. Noorühinglane maksab pool aastamaksust, ei ole valitav juhatusse ega toimkonda-

desse ning võtab peakoosolekust osa vaid sõnaõigusega.

See § 6 avab oma selge formulatsiooniga tõttu eriti õppureile tee ühingu- ja ükski koolijuhataja liikmeksastumiseks takistusi teha ei saa, kui õpuri vastu ei ole erilisi põhjusi.

Et ühingu ümber ei koonduks seltskondliselt alamväärtuslik element, seks § 8 kirjutab ette, et: „Kahe kuu kestel, arvatud sooviavalduse esitamispäevast, on ühinglaseks astuja kandidaadiks ja peab selle aja kestel osa võtma vähemalt kahest ühinguõhtust ja tutvuma ühingu põhikirjaga ning kodukorraga.“

Selgub selle „prooviaja“ vältel, et kandidaat, millegi pärast pole vastu võetav meie perre, siis § 9 järele Mittevastuvõtmisel maksetakse aastamaks (millist § 7. põhjal sooviavalduse esitamisel sisse nõutakse) tagasi.

Igal ühikul on oma auliikmete-instituut. Nii ka „Tallinna Fotoyhingu“. Igauks teab aga ka, et auliikmeksvälimise kord peakoosoleku kaudu on kaunis keeruline ja nõuab, vähemalt moraalset, põhjendamisi, mis sageli osutuvad piinlikkudeks ettepaneku tegijaile. On juhtumisi, kus juhatus peab, — näiteks külaskäikude puhul kas tänuavaldusena v. s. j. — otsekohe talitama, ja seda võimaldab § 11: „Sõprusühinglasiks, kes vastastatult igasugustest ühingu heaks võetavatest maksetest kohustustest, valib juhatus isiku, sõprussidemeis seisvatest ühingu- test kodu- ja välismaalt.“

§ 16 järele peab ühinglane jõudu mööda osa võtma kõikidest ühingu toimepanekuist ning ettevõtteist; ta peab austama põhikirja ja kodukorda ning alistuma juhatause korraldustele. Sama paragraaf võimaldab juhatajale: teha ühinglasile, kelle ülalpidamine ei vasta seltskondlikele kommetele, märkusi ja noomitusi või ühinglast ajutiselt tagandada ühingu- st kuna lõplikku tagandamist otsustab peakoosolek.

Et juhatus peakoosolekul mitte panna piinlikku seisukorda ja kaitsta üllatuste eest, seks lubab § 23 ühinglasile peakoosoleku päevakorra täiendamiseks teha ettepanekuid, mis kirja-

likult esitatakse juhatajale hiljemalt 3 päeva enne peakoosolekut. Seega saab juhatus asja enne kaaluda, kuna vast muudu tehakse üllatav, järelemõtlemata otsus.

Harilikult on kombeks, et peakoosolekul sünnib hääletamine kinniselt, kui nõuab seda üks liige. Meil seda ei ole, sest kodanlist julgust peab jätkuma igamehel, kui aga $\frac{1}{10}$ koosolijaid siiski kinnist hääletamist nõuavad, siis on see § 24-ga lubatud.

Põhikirjas on muide ka täpselt formuleeritud juhatajale valimise ja valitsemise viis. Iga ameti peale tuleb valida vastav ametimees, millega ära hoitakse, et näit. sekretäriks valitakse kirjaoskamata isik või laekuriks inimene, kel pole aimu raamatupidamisest.

Üldjoontes oleks need „Tallinna Fotoyhingu“ põhikirja paremused, milliseid soovitatakse kasutada uute ühingute asutamisel.

PILDISTUS LOOMULIKES VÄRVES

H—nn.

Tavaline must-valge pildistus võimaldab küll eseme kuju-, samuti valguse ja varjude-, mitte aga tema värvi kujutamise. Isegi värvi toonide õige kujutamine pole võimalik muudu kui tarvitades pankromaatilisi plaate ühes vastava värvfiltriga. Kui sageli meelitab meid pildistamisele just värvide harmoonia tuhmklaaspildil, milline aga must-valges kujutuses kaotab igasuguse omapärasuse.

Katsed, edasianda fotograafilist pilti loomulikes värves, on sama vanad kui valguspildistus ise. Kuid alles autokroomplaaadi leiutamise järel 1907. aastal vendade Lumière'de poolt osutus võimalikuks saavutada praktiliselt kasutatavaid tulemusi. Ennem, kui lähemalt tutvuneneme kuidas töötada autokroomplaadiga ja 1916. aastal leiutatud Argfärvvõrkplaadiga, on tingimata tarvilik puudutada lühidalt kolmvärvipildistust.

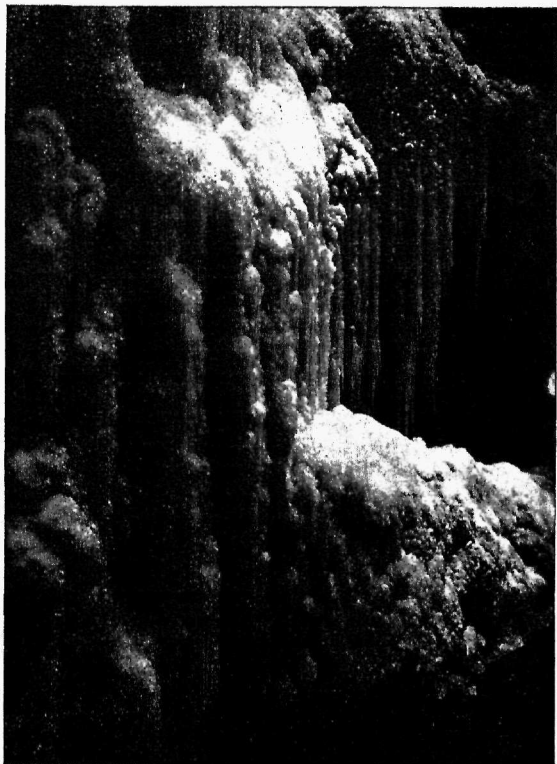
Kolmvärvipildistus eeldab kolme võtet, seega iga põhivärvi (punane, sini-

ne ja roheline) jaoks üks võte. Pildistamisel võib tarvitada vaid pankromaatilisi, seega ka punase vastu tundelikke plaate. Igaüks kolmest võttest sooritatakse vastava värvfiltriga, mis läbi laseb vaid ühe värvi, teisi absorbeerides. Niimoodi saavutame kolm negatiivi, milledest üks kujutab pildistatava eseme sinise, teine rohelise ja kolmas punase värvi. Önnestub meil nüüd valmistada neist kolmest negatiivist kolm täpselt sarnast diapositiivi ja neid projekteerida linale kolme projektsiooni-aparaadi kaudu, läbi vastavate pildistusfiltrite, nii et need pildid üksteist täiesti katavad, siis näeme väga kena pildi loomulikes värves. Loomulikult on säärane protseduur tegelikus elus väärtuseta.

Prægusel ajal võime valmistada neist kolmest negatiivist pinatüüpia värvide abil (Agfa) läbipaistvad äratõmbed ja nimelt pildistusfiltri komplementäär värvides: sinikasroheline, purpurpunane ja kollane. Sellesama põhimõtte alusele on ka rajatud kolmevärvipigmentpaljunduse menetlus, diakroomia, uvakroomia ja Lage-menentlus. Neid menetlusi nimetatakse subtraktiivmenetlusiks, kuna siin valgelt valguselt kõrvaldatakse kõik värvid peale ühe. Vastuoks sellele, nimetatakse eelpool kirjeldatud meetodi additiivseks, kuna siin pildi moodustab kiirte segunemine. Nende menetluse kohaseid filtreid valmistavad Agfa ja Lumière.

Subtraktiiv meetodi ja ühes sellega üldse kolmvärvipildistuse väike edu põhjus ei peitu selle põhimõttes endas, kuid just neis suurtes raskustes, mida tuleb võita, et valmistada kolm negatiivi ja kolm positiivi sarnases väljatöötuses. Üksnes kolmvärvipaljundus on arenenud tähtsaks tehnikaks. Selle tulemusi ei saa aga pidada enam fotograafiasse kuuluvaiks. Siia juurde kuulub ka autotüüpia, mis pildi tükel-dab punktvärjguks (kliše).

Autokroom- ja värvivõrkplaatide eelkäijad ühendasiid kolm värvifiltrit üheks polükroomvärjguks, mille juures nad varustasiid filtri plaadi kitsaste joonekestega või väikeste täpikestega ja paigutasiid selle siis pankroplaadile

HUNDIKURISTIK

Foto: A. Rupp

Plaat: Agfa-Chromo-Isorapid

ette. Selle tagajärjel laguneb iga värv tihedalt kokkusurutud kitsasteks joonteks või täpikesteks. Tumendus negatiivil vastab jällegi pildistatava eseme punase-, sinise- ja kollasesisaldavusele ja võimaldab lõpuks värvilise paljunduse, mis aga kujutab mitte peituvaid toone, kuid väikseid värvilisi täpikesi.

Selle meetodi põhimõtte kirjeldab juba 1869. aastal keegi prantslane, Ducos du Hauron, nii, et teda tulebki õieti lugeda värvplaadi isaks. Need teooriad leidsid teostamist aga alles palju hiljem, nimelt Joly poolt 1894. aastal Dubline'i ja siis Brasseur'i poolt, kes täiendas võrgu (rastri). Ükski neist meetodeist ei lõonud aga läbi, kuna selleks, et neid praktiliselt kasutada,

oli punkt- või joonvõrgu valmistamine liiga kulukas.

Alles vendade Lumière'ide autokroomplaat lahendas värviplaadi probleemi sama lihtsalt kui omapäraselt. Autokroomplaadiga saavutatud tulemused on täiuslikud, selle kasutamine, tänu lihtsusele ja materjali odavusele kättesaadav igale pildistajale.

Lumière autokroomplaat koosneb värvvõrgust ja pankromaatilise emulsioonist. Värvvõrgu moodustab segu, mis koosneb umbes 0,01 mm. suurustest tärgliseterakestest, millised värvitakse kolme ehtsa tõrvavärviga: tsinnooberpunaseks, kollakasrohelisteks ja ultramariinsiniseks. Segamine sünnib nii, et ükski värvist poleks ülekaalus ja segu kogumuljes paistaks valgena. Peale plaadi katmist mõne kleepiva ainega, paigutatakse värviterakesed tihedalt kuhja. Kuna üksikute värviterakeste vahele jäävad ikkagi vahed, mis läbi laseksid filtreerimata valguse, siis asetatakse plaat peale niisutamist tugeva surutise alla, et värviterakesi laiaks muljuda. Lõpuks kaetakse veelgi püsinud vahed peene süsitolmuga, mis tihedalt peatub kleepival kautšuk alusel. Sääraselt moodustub äärmiselt peen kolmevärviline mosaiik. Igale kuubikmillimeetrile langeb seega 6—7000 kartuli-tärglise terakest, nii et 13×18 suurse plaadi katmiseks kulub umbes 140 miljoni värviterakest.

Nüüd kaetakse värvivõrk õhukese, puhta, veekindla värnitsaga, millesse siis kallatakse pankromaatiline ja isakromaatiline emulsioon (kiht).

Emulsiooni hoiduvust on viimasel ajal tunduvalt pikendatud. Et tarvittaja võiks olla täiesti kindel, märgitakse emulsiooni lagunemise aeg karbile, millest aga rahulikult võib mööduda kuus kuud, kui kihti kaitsev must pappkate ühes plaadiga asetatakse lestikusse.

Autokroomplaat võib asetada kõikidesse tavalistesse metall- ja puulestikuisse, väljaarvatud stereo- ja vahetuslestikud, millised teatavasti on määratud eriti õhukese klaasile. Vahetus-

lestikusse asetamiseks valmistatakse värvplaatide jaoks erilised katted, mis on vähe paksemad kui harilikud, nii et hariliku kaheteistkümneme asemel nüüd kaheksa plaati lestiku täidavad. Enne täitmist puhastatagu lestikud ja kõrvaldatagu neist igasugused kübemed, mis läbi kaitsepapi võiksid rikkuda kihti. Värvplaat paigutatakse lestikusse vastuoksa harilikule: ümberpöörduvalt, seega klaaskülg välispoole ja pealegi ühes õhukese kaitsepapiga, millega on varustatud iga värvplaat. Valgus läbib järjekult värvvõrgu varem, kui ta tabab fotograafilise emulsiooni, mis on eraldatud lestiku tagaküljest kaitsepapiga.

Säärase plaadi ümberpöörduv asendi tõttu tekib fookuskauguse vahe, seega vahe värvplaadi laiuse-pikkuses, tuhmklaasipildi ja emulsiooni vahel. Seda vahet võib suurendada järgmiselt:

1. teravustatakse täpselt tuhmklaasile ja keeratakse kaamera lõõts 1,5 mm. võrra tagasi;
2. kui võimalik, asetatakse autokroomfilter esimese läätsa asemel tagumisele läätsale;
3. kui tuhmklaas on kergelt vahetatav, keeratagu see ümber (klaaskülg väljapoole, tuhmkülg sissepoole) ja siis teravustatagu. Siinjuures peaks tuhmklaasi paksus olema umbes 1,5 mm.
4. on pildistusaparaat varustatud Zeiss objektiviiga, siis on soovitatav omandada Zeiss dukaarfiltrit, mis, olles autokroomfilter, tasandab teravustuse vahe. Dukaarfilter asetatakse peale täpset teravustamist tuhmklaasile.

Kuna ka pankroplaat on tunduvalt tundelikum sinise, kui rohelise ja punase värvi suhtes, siis peab autokroom- või värvplaatidele tingimata erilise kollafiltri ette paigutama, milliseid filtreid valmistavad Lumière ja Agfa oma värvplaatidele, Zeiss, Goertz, Lifa j. t. niihästi autokroom- kui ka värvplaatidele. Kuna filtri värv peab olema kohaldatud plaadi värvitundelikkusele, pole Agfa filter kohane Lumière

värvplaadile ja ümberpöörduvalt Lumière filter — Agfa-värvplaadile. Filter asetatakse objektiivi rõngale sääraselt, et filtreerimata valgus kusagilt läbi ei tungiks. Vastasel korral saabuks plaat liiga sinakas. Lumiste- ja mägestikumaastikkude pildistamisel on soovitatav kasutada erilist filtrit tugeva sinise sisaldavuse jaoks. On olemas filtreid pildistamiseks ka helkvalgusega ja teiste kunstlikkude valgusallikatega, nagu näiteks poolevatiliste lampidega, kaarlampidega, söölampidega jne.

Kollafiltrit tarvitades pikeneb säritusaeg umbes kuue kordselt. Ennem, kui valguskiired jõuavad plaadi tundeliku kihini, tuleb neil läbistada värvvõrgu, mis aga võimaldab läbipääsu vaid $\frac{1}{10}$ -le sissetungivast valgusest. Selle tõttu on säritusaeg vabaõhu pildistustel häälg valgusel umbes 60 korda pikem, kui sarnastel olukordadel harilikul plaadil 14° Scheineri järele ilma kollafiltrita. Nõrgal valgusel säritatagu 80 korda kauemalt ja kinnises ruumis 100 kuni 120 korda kauemalt. Õige säritusaja määramiseks on soovitatav muretseda hää optiline säritusmöödik (Justophot) või vähemalt usaldusväärne säritustabel (Agfa). Kui värvplaadid on säritatud, siis on ilmutamine ja edaspidine protseduur šablooniline. Ilmutamine on lihtsam, kui harilikul plaadil.

Enne, kui värvplaat lestimisest välja võetakse, valmistatagu järgmised vedelikud:

Ilmuti:

vett 80 ccm
 kontsentreeritud metokinoon-
 ilmutist 5 ccm

lahuse soojus olgu 19° C järele. Siis varustada kaks väikest möötklaasi, üks 15 , teine 45 ccm kontsentreeritud metokinoon-ilmutiga. Desensibiliseeriv lahuse lahjendatakse eeskirja kohaselt. Kolmanda lahusega seatakse valmis positiivlahus (Lumière-vedelik C) ja siis kustutatakse pimelalamp. Nüüd võetakse säritatud plaat ühes kaitsepapiga lestimisest ja asetatakse katteta plaat umbes 1. minutiks desensibilisaatori (roheline pinakrüptool või Lumière „Désensibilisateur“). Seejärel loputatakse plaat puhtas vees ja asetatakse lahjendatud ilmutisse. Samal ajal süüdatagu lamp ja jälgitagu kella sekundiosutist. On plaat õieti säritatud ja lahuse temperatuur eeskirja kohane, peavad 22 sekundi pärast ilmuma esimesed pildijäljed, alates taevast. Ilmub pilt varem, kui 40 sekundi pärast, siis raputatagu esimeste pildi piirjoonte ilmutamisel valmisseatud möötklaasist 15 ccm kontsentreeritud ilmutit valmisseatud lahjendatud ilmutisse. On pilt alasäritatud, ilmuvad esimesed kogujooned alles peale 40 sekundi. Sel juhul lisatakse ilmuti juurde 45 ccm kontsentreeritud ilmutit ja ilmutatakse allpool toodud tabeli kohaselt, mille Lumière läbipaistval paberil tasuta kaasa annab ja mida kõige soovitamav on kleepida pimelalambi klaasile.

Pildi esimeste kogu- joonte ilmutamise kest- vus, taevast hoolimata	Pildi esimeste kogu- joonte ilmutamisel juurde lisatav ilmuti hulk	Ilmutamise kogukestvus	Säritusaeg
12—14 sekundi	15 ccm	1 min. 15 sek.	6—8 korda ülisäritatud
15—17 "	15 "	1 " 45 "	4 " "
18—21 "	15 "	2 " 15 "	2 " "
22—27 "	15 "	3 " — "	normaalne
28—33 "	15 "	3 " 30 "	$\frac{2}{3}$ normaalist
34—39 "	15 "	4 " 30 "	$\frac{1}{2}$ "
40—47 "	45 "	3 " — "	$\frac{1}{3}$ "
üle 47 "	45 "	4 " — "	$\frac{1}{6}$ "

Loomulikult võib ilmutada ka 1:4 lahjendatud ilmutises 2½ minuti jooksul. Eespool kirjeldatud metoodiline ilmutamine aga on osutunud kõige tulemusrikkamaks ja sellepärast soovitatav.

Ilmutamine lõpetatud, asetatagu plaat vedelikku C (hapu permanganaat). Edaspidine käitlemine sünnib päevavalgel, seega akna ääres. Senini tihe plaat selgineb redutseeritud hõbeda lahumisel ja peagi muutuvad värvid läbivaatamisel nähtavaiks. Niipea, kui plaat muutub täiesti läbipaistvaks, mis peab sündima 30 kuni 60 sekundi pärast, pestakse teda jooksvas vees 30 sekundi. Siis ilmutatakse plaat teistkordselt ja nimelt samas ilmutises, milles esimene kordki, kuid nüüd juba päevavalguses ja seni, kui plaat täiesti tumeneb, mis kestab umbes 3—4 minutit. Ilmutatud plaat asetatakse uuesti 3 kuni 4 minutiks jooksvasse vette ja paigutatakse siis kuivama tolmuvabasse kohta. Kinnitamine on üleliigne. Kuivatamine ei tohi sündida päikese ega sooja õhu käes; just vastuoksa, et toa temperatuur ei ületaks 30° C.

Kihi kaitsmiseks kaetagu kuiv plaat lakiga (Lumière I vedelik), millist lastagu äärtele koguda ja siis nurkadelt alla tilkuda.

Osutub pilt peale teistkordse ilmutamise mitte küllalt jõuliseks, nagu ta olema peaks, siis kõvendatagu plaati, millega ühtlasi tõstetakse tunduvalt ka värvide mõjuvust. Kõvendus võib sündida kohe peale kuivatamise või alles vähe aega peale seda. Enne kõvendamist kõrvaldatagu leiduvad ilmutusjäljed järgmises vedelikus: peale 30—40-sekundilise pesemise kastetagu plaat permanganaathappe lahusesse 1:50 või 20 ccm lahu ühe liitri veele ja pestagu siis 10 kuni 15 sekundit. Kõvendamiseks tarvitatakse järgmiseid tagavara-lahusid:

Lahus F:
 destilleeritud vett . . . 1000 ccm
 pürogallooli 3 g
 sidrunihapet 3 g

Lahus G:
 destilleeritud vett . . . 100 ccm
 hõbenitraati 5 g

Kõvendi:

Lahus F: 100 ccm
 Lahus G: 10 ccm

Seda segu tarvitatagu otsekohe, kuna ta võrdlemisi kiirelt nõrgeneb. Peaks ta aga enne kõvendamist nõrgenema, siis segatagu hädakorral uus vedelik. Juhtub kõvendamise kestel, et pildi valge muutub kollaseks, siis oldagu täiesti mureta, sest see loor kaob järgnevas selgituslahus täiesti. Kõvenemise arenemist jälgitagu aeg-ajalt pildi läbivaatetest. Peale kõvendamise pestagu plaat mõned sekundid ja asetatagu siis järgmisesse mittehappendatud permanganaatlahusesse:

vett 1000 ccm
 kaalium permanganaati . . . 1 g

Seda vedelikku lastagu mõjuda 30 kuni 60 sekundit. Selleks ei tohi aga mingil tingimisel kasutada lahus C-d (positiivlahus), kuna see lahu olgu happevaba. Peale lühikest pesemist kinnitatagu umbes 2 minutit hapus kinnitises. Pildi jõud ei tohi kinniti mõjul väheneda. Juhtub see siiski, siis embkumb, kas on teistkordne ilmutamine katkestatud liiga varakult, või sündinud mitte küllalt heledas valguses. Peale kõvendamist on plaadi kinnitamine möödapääsematu. 4 kuni 5-minutiline pesemine jooksvas vees piisab, et vabastada õhukese kihi naatronist.

Agfa-värvvõrkplaatide käsitamine on sarnane Lumière plaatidele. Vaid pildistamisel Agfa-plaatidega tarvitatagu Agfa-filtrit.

Agfa- ja Lumière värvvõrkplaatidega võetud pildid on üllatavalt hiilgavate värvidega. Õieti säritades ja kohasel valgusel pildistatuna, on värvide kujutused veatud, paremad, kui ühelgi teisel kolmvärvi meetodil põhineval plaadil. Tabavalt on kujutatud ka neutraalsed hallid ja mustendavad toonid, samuti meie silmale näivad sinised ja violett varjud. Tänapäeva fotooptika kõrge tasapind kõrvaldab ka seni püsinud takistuse, nimelt: säritusaja pikenduse. Kõige särijulisemate objektiveidena on tänapäeval võimalikud ka momentpildistused. Alates avausest 1:35, on võimalikud 1/5-sekundilised pildistused. See protseduur on kohane

Üliherge

IMPERIAL

ECLIPSE PLAAT H. & D. 850

- 1) ECLIPSE SOFT (mahe) ja
- 2) ECLIPSE ORTHO SOFT (värvitundelik – mahe)

See on see hergsus mida olete ammu soovinud plaadist, kuid olude sunnil võt-site alati midagi alla keskmist. Teie särita-site veidi napilt — ja alasäritus oligi käes.

Nüüd veenduge isiklikult, et hergsus ja headus on Imperial Eclipse plaadi juures (H. & D. 850) tõeste esmajärguline.

Katsetage mõlemiga nii „Soft“ kui ka „Ortho Soft’iga“

The Imperial Dry Plate Co., Ltd.
Cricklewood, London, N. W. 2.

Patent-Etüi-Kaamera

Imekerge ●● Lamedam kui ükski teine ●● Hämmastavalt tugev

<p><u>6,5 x 9 cm.</u> Kaalub ilma objektiivita ja katikuta kõigest 320 grammi. Välismõõdud 1,6 x 9 x 12,5 cm.</p>	<p><u>9 x 12 cm.</u> Kaalub ilma objektiivita ja katikuta kõigest 500 gr. Välismõõdud 1,5 x 11,5 x 15,5 cm.</p>
---	---

Filmpaki ja plaatide jaoks.

Mahub vabalt tasku ega ole seal tülinaks. Müügil igas heas eri-fotokaupluses. Kataloog FK maksuta. Tarvitusel 100.000 amatööri juures.

KAMERA WERKSTÄTTEN

GUTHE & THORSCH **DRESDEN-A 21**, Bärensstr. 45

mitte üksnes vaikelule, kuid eriti ka maastiku pildistusteks, portree pildistusteks samuti kui igasugusteks teaduslikudeks pildistusteks, kus tähtis on värvide täpne kujutamine. Tänapäeval pole enam mõeldav mõni loeng kujutavast kunstist või kunstiajaloo kohta ilma piltide värvilise kujutamisetähtsusega. Mustvalgete diapositiivide värvimine on selle kõrval vaid puudulik hädabinõu.

Väga vähesed teavad, et vaadeldes värvplaate kunstlikul valgusel või projekteeritult, värvid tumenevad või koguni muutuvad, tänu tarvitatud valguse värvile. Sellepärast on soovitatav projitseerimisel või aparaadisi vaatlemisel tarvitada igakord helesinist- või rohekassinist klaasi (Osrami päevavalguse lambid).

Sageli kaevatakse, värvplaadid olla projitseerimiseks liiga tihedad. Õieti säritatud ja ilmutatud autokroomi on lihtis projitseerida väikses ruumis 500-vatiliselt pool-vattlambiga, suuremas saalis — 1000-vatiliselt lambiga. Värvvõrk mõjub segavalt vaid vaadeldes kolme meetri pealt ja lähemalt, vaadeldes aga kaugemalt, kaob see takistus täiesti.

Mainida tuleks lõpuks veel, et plaadid, kui ka värvpildistuseks tarvilised kemikaalid on sedavõrd odavad, et see ilus lõbu on kättesaadav igale amatöörile. Lähemaid seletusi annab meeeldi tuntud Tallinna fotokaupmees, nra A. Tanseri, kes väga edukalt tegelenud nii Agfa kui Lumière värvplaatidega. Tähendada tuleks veel, et Agfa värvplaadid on selgemad kui Lumière omad.

VANEMA EESTI FOTOSELTSI SÜNNIPÄEVAKS

J. K. (EFK)

Eesti iseseisvuse algaastail, kus meie fotoamatööridel puudus igasugune koondus, astusid Tallinnas kokku J. ja P. Parikas, A. Thomson, R. Olbrei ja J. Mülber ning asutasid Eesti Foto Klubi, mis 18. veebruaril 1921. a. registreeriti.

Vaadates tagasi klubi 10-aastalisele tegevusele, peab tunnistama, et vaatamata igasugustele takistustele, mis meil kui väikesel ja majanduslikult mitte

hiilgaval järjel seisval rahval osutub alaliseks nähtuseks, on EFK siiski meie amatööride pere organiseerimiseks ja arendamiseks paljugi korda saanud. Selle aja jooksul on korraldatud 14 fotovõistlust ja 2 rahvusvahelist fotonäitust, mida isegi meist palju vanemad ja kõrgemal järjel seisvad suuri riigid teha pole suutnud (Itaalia korraldab alles käesoleval aastal 1-se rahvusvahelise näituse); on korraldatud kursusi algajale ja korraldatud rida tööõhtuid — moodsa kopeerimise, portreeteerimise, suurenduse ja broomõli trüki alal ja teisi kasulikke näpunäiteid toodud.

Mitmed klubi liikmed on oma töödega esinenud võistlustel ja näitustel peale kodumaa ka välismaal, kaitsnud vääriliselt klubi au ja omandanud auhindu.

Balti riikidega (Poola, Läti, Eesti ja Soome) on 1930. a. jooksul peetud läbirääkimisi rändnäituse korraldamise asjus, missugune EFK kavatsus leidis naabermaades täielist pooldamist. See tuleks märkida jälle suure sammuna arenemise suunas, sest sellasel rändnäitusel oleks paljugi näha ja õppida.

Kuni 1928./29. a. piirdus EFK tegevus küll kitsamate raamidega, samuti püsis ka liikmete arv peaaegu muutumata, kuid siis algas suurem elavus — murdeaeg, mis osalt on seletatav uute liikmete juure tulekuga. Kasvas tungintensiivsemale tööle, samuti suurenes ka liikmete arv järk-järgult. See ei olnud küll mõnele liikmele meelt mööda; tekkis näaklemisi ja hõorumisi, mille tagajärjel mõni energilisem liige klubist lahkus. Enamus aga sammus oma rada edasi ja peab ütlema edurikkalt. Pandi ka piir „jonni norimistele“.

Tehtud tänaväärsele tööle 10-aastalisel sünnipäeval tagasi vaadates, oleks EFK kui vanemal amatööride koondusel siiski veel paljugi teha. Kunstilise fotograafia harrastamise kõrval, mis kahjuks piirdub peamiselt ainult Tallinnaga, ei tohiks unustada ka väljaspool Tallinna elavaid amatööre; tuleks neile abiks olla nõu ja teoga, nende organiseerimiseks ja arendamiseks. Kuigi meil üle maa vastavad ühinged juba loodud, pole nende tegevusest suu-

BIEDERMEIER-PORTREE

Foto: Jeanetta Jenista
Võetud 2. Osram-Nitraphot lambi
abil.
Plaat: Agfa Ultra-Special
Auhinnastatud pilt Osrami
fotovõistlusel

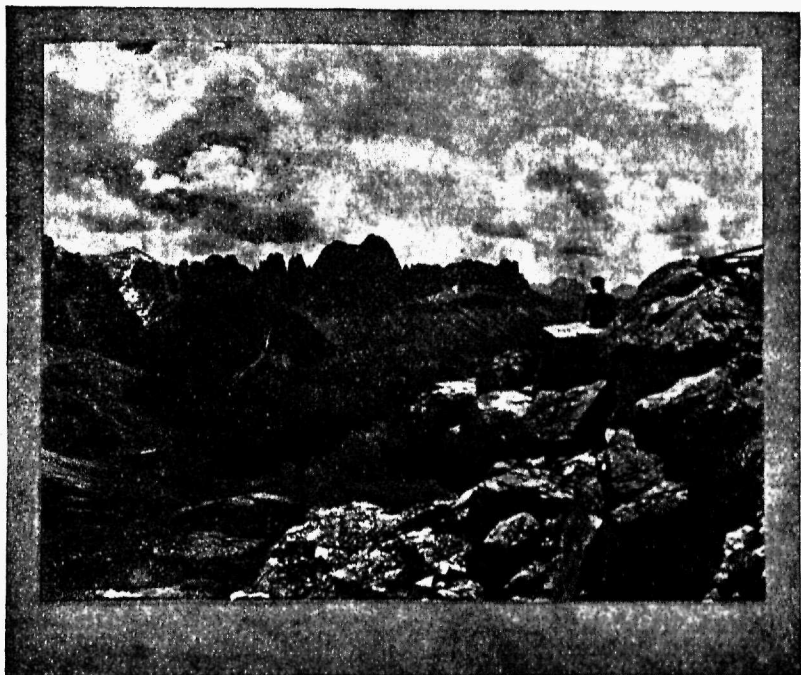

Foto: G. Bardorf

Optika: Voigtländeri Hellar

Plastika

selles liht-
sas amatöör-
pildis näitab
üht Heliari eri-
omadust. Tundub
vaatajaile, nagu sam-
muksid mõlemad väi-
kesed sõbrad otse pildist
välja. See on plastika!

Näete, selles peitub Heliari
objektiivide saladus. Amatöör kui
kutseline eelistab Heliari, sest
tema abil saadud pilt on plasti-
line ja elutruu.

Kui Teie täna või homme kavatsete
soetada kaamerat, siis laske omale näi-
data Voigtländeri omi ja nimelt ületamatu
meistri-objektiiviga Heliari.

Voigtländeri kaameraid ei müüda igas pisi-
kaupluses, küll aga võite juba 32 krooni eest
osta esmajärgulise aparatuuri heast ja soliid foto-
kauplusest.

Uusima, väga õpetliku kataloogi tellige veel täna tehaseilt:

**VOIGTLÄNDER & SOHN
AKTIENGESELLSCHAFT**

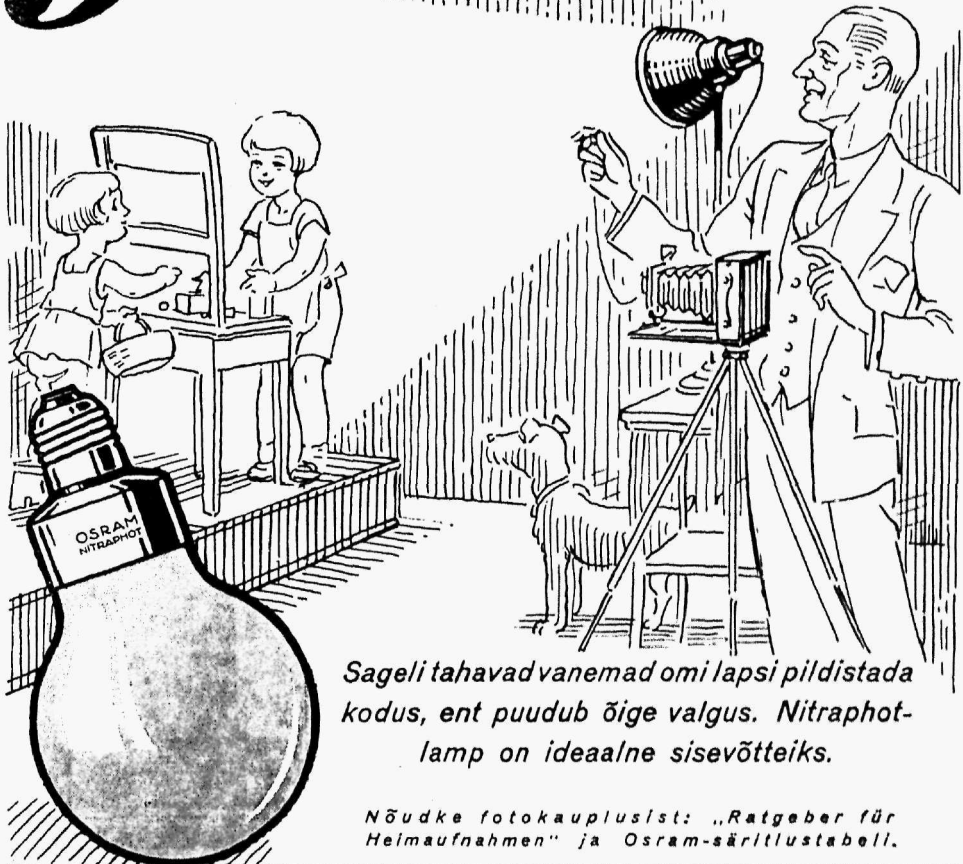
Optika ja peenmehaanika tehased
Braunschweig 28, Deutschland

**Kes pildistab,
sel' rohkem elust!**

**Voigtländer
Heliar 1:4,5**

Pildista kodus!

Sageli tahavad vanemad omi lapsi pildistada kodus, ent puudub õige valgus. Nitraphot-lamp on ideaalne sisevõtteiks.

Nõudke fotokauplusist: „Ratgeber für Heimaufnahmen“ ja Osram-särtilustabell.

fläid
pilte

**OSRAM-
NITRAPHOT-
LAMBI** tõttu!

remat märgata, mis arvatavasti on tingitud sellest, et neil puudub teatud side ja majanduslik võimalus.

Üksi ühingute asutamiseks ei jõua meie veel sihile, kui meil puudub omavaheline, nõnda öelda ülemaaline kontakt.

Omaval ajal tõstsid mõned EFK liikmed üles mõtte — asutada ülemaaline ühingute liit (on teoksil „Tallinna Fotoühingu“ algatusel — toimetuses), missugune mõte tuleks ühiselt kaalumisele võtta. Selle mõtte teostamisega oleks tubli samm edasi jõutud ja mõnigi takistus eest veeretatud. Nagu teada, on meie ühingud mitte väga arvurikkad; puuduvad tutvused väljaspool; neid ei tunnista kuigi tähtsate faktoritena. Liidu abil oleks aga asi palju mõjuvam. Materjaalselt oleks võita meil palju.

1930. a. jõudsime nii kaugele, et nägime oma fotoajakirja ilmumist „Fotokunsti“ nime all, mida juba suureks eduks peab tunnistama. Kuigi selle sisu jätab lugejaile, kes on näinud Saksa, Belgia ja Austria fotoajakirju, mõndagi soovida, peab siiski ütleva, et ka need praegused kiiduväärsed ajakirjad algaastatel sugugi paremad ei olnud. Võtame näituseks Soomes ilmuvat ajakirja, missugune juba mitme aastane, mida toetab suur lugejate hulk ja majanduslik külg kaugelt parem meie omast, kuid siiski nii viletsakesena paistab, iseäranis oma piltide poolest. Ühe ropsuga ei saa meie kunagi sihile, vaid ikka järk-järgult! Veel vähem on lootusi selleks siis, kui ühe isiku kallal nii palju kritiseerijaid on. „Fotokunsti“ toimetajale tuleb tõesti tänu öelda tema suurepärase energiaga saavutatud algatuse eest. Usun kindlasti, et mõne aasta pärast meil ei tarvitse sugugi häbeneda oma ajakirjaga välisilma ees. Seepärast käed külge ja aidake kaasa, ka teie, kes senini oma energiat olete rakendanud ainult teise mahategemiseks. Vähemalt tellimisegaagi peaksime ajakirja toetama!

Oleme väike rahvas ja vaene rahvas, nii et vaevalt oleks meile jõudmööda mõelda „soliidima“ ajakirja asutamise peale.

Sellest põhimõttest väljamineks pean EFK juhatare samm, kus ta „Foto-

kunsti“ 1. jaanuarist s. a. oma hääle kandjaks tunnistas, täiesti õige, mille ka klubi liikmete peakoosolek peaaegu ühel häälel (2 hääle vastuseismisel) sanktsioneeris.

Usun, et „Fotokunsti“ toimetuse sellest muidugi veel välja ei loe EFK enese alla painutamist, vaid ennem võtab seda kui lugupidamise tunnustust EFK kui oma vanema venna poolt, mis on suuremaks sammuks ühise eesmärgi taotlemisel.

ÜHINGUD

FOTOGRAAFIA OSKUSSÕNASTIK

Triiki- ja hooletusvigade revisjon.

- Lhk. 3: 6. rida alt „kõlvulisena“.
 „ 4: 8. rida ülalt, kustutada „kallang (kallutaja)“.
 „ 5: 23. rida ülalt, „kuid“ asemele „aga“.
 „ 5: Nr. 3 „Kanderaami nihuti-kruvi“.
 „ 5: Nr. 7 „Traat-avaku pesa“.
 „ 5: Nr. 33 „Avaastmiku osuti“.

- Lhk. 7: Nr. 1 „Filmipool“.
 „ 7: viimane rida „loendatud“.
 „ 8: Nr. 8 ja 13 „filmipool“.
 „ 9: Aetzammoniak — mitte viinavaid vinapiiritus.
 „ 10: Ammoniummolybdat (ammonium molybdaenicum) jne.
 „ 10: anpassen — mitte Anpassen.
 „ 10: aufgehörend — mitte aufgehörende.
 „ 11: Aufwickelspule — filmipool.
 „ 11: Bariumsulfid (baryum jne.
 „ 12: Bildfeld — pildiväli.
 „ 12: blauer jne.
 „ 12: Bleiazetat (plumbum aceticum) — seatinasuhkur, äädikhapu jne.
 „ 12: Bleizucker (plumbum aceticum) — seatinasuhkur, äädikhapu jne.
 „ 12: borsaares.
 „ 12: Borsäure.
 „ 12: brechende Kante des Prismas — prisma murdserv (komma viimase kahe sõna vahelt välja).

TALLINNA FOTOYHINGU 1930. A. TEGEVUSE ÜLEVAADE

K. Ainomäe

Möödunud aastal, nagu eelmiselgi, organiseeriti ja stabiliseeriti organisatsioon. Liikmete arv kasvas 30 võrra. Kahjuks on veel paljud jäänud äraootavale seisukohale, kuid loodetavasti võime ka neid varsti tervitada TF rohkemal kearvulises peres.

Mullu käidi koos Pedagoogilise Muuseumi ruumes, kus korraldati rida ühinguõhtuid ja referaate. Loenguid pidasid hra Hint optika ja kaamerate üle, hra Tanseri fotograafia üle loomulikkudes värvides (diapositiividega) ja hra Malm ortokromaasia üle, vastavate projektsioonpiltidega, näidates ühtlasi ka kogu oma võetud huvitavaid maastikke.

Kevadel, 10. aprillist kuni 5. juunini korraldati maksuta fotokursus, millest võttis osa üle 100 inimese. Lektoriks oli kutsutud hra ins. H. Viikman, kes

teatavasti on meil parimaid asjatundjaid sellel alal.

Nagu eelmiselgi aastal, nii organiseeriti ka möödunud suvel ühiseid väljasõite liikmetele ja nende sõpruskonnale meie kodumaa kaunimatesse kohtadesse. Käidi Paldiskis, Pakri saartel, Väänas, Keilas, Kloogal, Laulasmaa rannas, Karepal, Selja rannas, Toolse varemete juures ja Koitjärvel. Mitme huvitava sõidu algatajaks ja korraldajaks oli meie kaasliige, hra Hint, kellele ka siinkohal tänu avaldame. Olgu tähendatud, et nende sõitude puhul peatuti mitmes huvitavas kohas: Kaberlas, Valgejões, Kuusalus j. m.

Sügisel kuulutas ühing välja fotovõistluse kõigile Eesti fotoamatööridele „Kaunimaid pilte Eestist“, millisest juba teisel jutt olnud.

Suvel valmistati ühingu märk, hra H. Malm'i kavandi järel ja liikmeile võimaldati trükkida nimekaarte sama kauni märgiga.

Läinud aasta suuremaks ülesandeks on olnud meie ajakirja „Fotokunsti“ väljaandmine, mis kõige raskuste peale vaatamata on korralikult ilmunud ja püüdnud praeguseaja fotoasjandust kõigikülgelt valgustada ja populaarsel kujul käsitada neid küsimusi, mis huvitavad meie lugejaid.

Juhatus koosnes härradest: esimees H. Malm, abiesimees A. Kuusik, sekr. K. Ainomäe, laekur H. Sallert, majandaja V. Tiidelepp ja arhivaar-raamatukoguhoidja F. Mõistlik.

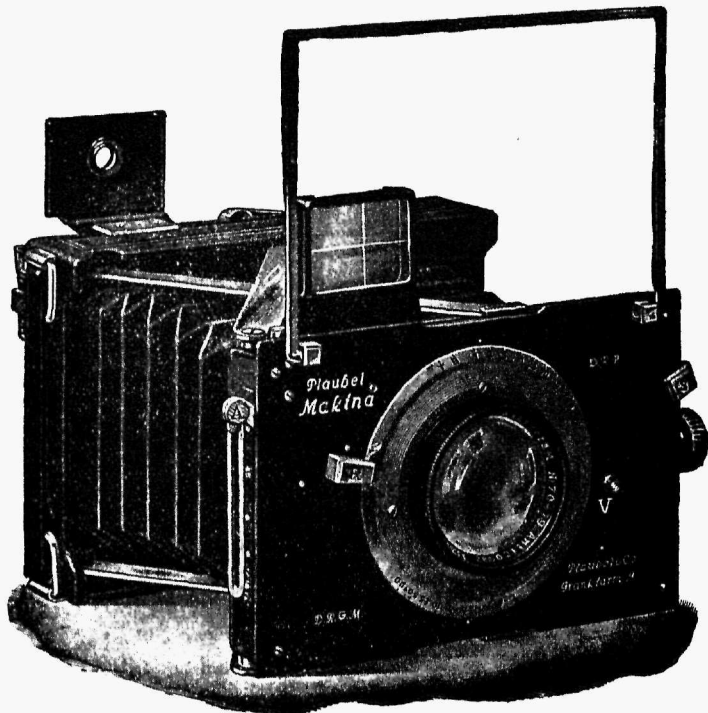
E. F. K. 10. AASTANE

J. K. (EFK)

18. veebruaril möödus 10 aastat Eesti Foto Klubi põhikirja kinnitamisest, millal klubi algas tegevust esimese Eesti foteharrastajate koondisena.

EFK möödunud 10 a. tegevusele pilku tagasi heites peab tunnustama, et klubi oma ülesannete alal tänuväärse töö on ära teinud, kui mitte enam, siis oma liikmetele kindlasti.

Klubi on suutnud enese ümber koguda arvuka pere parimaid amatööre, kes energilise ja viljaka tegevusega on

Suurepäraline

MAKINA

erilisteks saavutusteks.

Säiuslikum meistritöö.

Ideaalne taskukaamera ületamatu Plaubeli Anticomar'iga 1:2,9. Rahvusvahelises, vanas heas ja lugupeetud kaustas 6 $\frac{1}{2}$ ×9 cm. Suuremalt jaolt kogenenud peenmeaanikute käsitöö. Mitte mingi moehaiguse massitöö.

Märkige omale ta paremusi:

Makina on pisikaamera, on käepärane, tugev ja kokkupanduna lame. Reisil — matkal pole ta tülik. Tema abil saadud pilt (6 $\frac{1}{2}$ ×9 cm!) on endast juba pilt ega nõua suurendamist. Makina omanik saab tarvitada kogu maailmas saadavaid 6 $\frac{1}{2}$ ×9 cm pakkfilme ja plaate. Makina suur ja tugevjõuline optika 1:2,9 f=10 cm, võimaldab teha igalpool ja igal ajal momentvõtteid otse käest, olgu see pimedal taliajal, vihma käes, toas või tumeda kollafiltri abil! Öö- ja lavavõteteks just kui loodud. Teravustamine silmakõrgusest ja seetõttu pildi perspektiiv loomulik.

Lähemalt Makina brošüürist, millist maksuta nõuda palume.

WAUCKOSIN & Co, Frankfurt a. M. (Deutschland) 51.

DAS PHOTOJAHR 1 9 3 1

Taskuraamat amatöörfotograafide.

„*Photographischer Notizkalender*“

uuendatud järk.

Koostanud Dr. Walter Heering.

Hind Rmk. 2.50.

Ta on tasku-foto-aastaraamat. Esiteks tõesti raamat taskule: rahatasku kaust, üks sentimeeter paks, ilus liinane köide. Teiseks tõesti foto: kõigest, millest huvitatud amatöör, on lihtsalt ja selgelt imestavalt palju toodud — tööelikkust, kogemusi, õpetlikkust. Ja kolmandaks tõesti aastaraamat: foto-kalender mis vastab ta nimele. Mida tähendavad jaanuar, veebruar, märts jne. amatööri fotokavas? Mida pakuvad aastaajad ja kuud motiveerivate valikute, millised on sellal töötamisvõimalused? Mida peab teadma talvest, sügisest, kevadest? Niisugune, täiesti amatööri tööplaanile rajatud juhis läbi kalendri-aasta, pole seni veel ilmunud ja seepärast on temale kindlustatud aukoht foto-literatuuri riiulil. Raamatu teises osas kirjutavad tuntud suurused fotoasjanduse üle üldise ja pakuvad huvitavat lugemist. Lisaks rida praktilisi tabeleid ja pilte. Tellida kirjastajalt:

Verlag Wilhelm Knapp, Halle a. S., Deutschland.

„*Photographische Rundschau*“

Toimetajad:

kunstmaaler F. Matthies-Masuren
Halle, keemik Paul Hanneke Berlinis
ja prof. dr. R. Luther Dreesdenis.

Tellimishind: 70 Pfg. vtih juure arvata 10 Pfg. saatekuluks.

on juhtiv, peenem ja kõlge vanem amatöörfotograafide ajakiri. Aastakäik sisaldab umbes 200 kunstpilti sügav- ja kaheletoon-trükkis.

Peale selle palju pilte teksti- ja kuulutusosus. Nelj kunstkaasandell tuukse parimaid pilte saksa- ja välismaa amatööreilt,

kunstniku silmaga nähtud maastikke, portreid, valkelu-motive, pilte kodutundmise, looduse-oh, teaduse- ja spordi aladelt. Amatöörite osatub eriti tähtsaks ajakirja

teksti osa,

kus küsitamist leiavad kõik tähtsamad fotomenetlused, uued aparandid ja materjalid, kunstilised küsimused jne. Õpetlik osa täiendatakse

küsimusnurgas.

Seepärast iga amatöör lugegu ajakirja „*Photographische Rundschau*“,

sest ta on arenenud fotoharrastaja hüllekandja, andes aga ka palju algajale. Erilise kaasandena ilmub

„*Kinematographische Rundschau*“,

tuues palju huvitavat amatöörkinematograafia üle. Nõudke maksuta proovinumbril kirjastajalt:

Photographische Verlagsgesellschaft, Halle a. S., Deutschland.

KÖRGUSTIKPÄIKE

Foto: Franz Schneider
Obj: Meyer-Kaksik-Diasmat 1:4

suutnud klubi au vääriliselt kaitsta. Nagu peaaegu kõik sarnased seltsid ja ühingud, algas ka EFK oma tegevust ilma mingisuguse kapitalita. Puudus isegi võimalus omale ruume üürida. Seejuures tuleb tänuga meele tuletada hrasid J. ja P. Parikast, kes — olles ise klubi asutajaid liikmeid — andsid klubile tasuta tarvitada oma ateljee ruumid. Kuigi viimaks klubi liikmed, olles ühtlasi „Estonia“ seltsi liikmed, leidsid omale „Estonias“ ruumi, kuhu avanes võimalus raamatukappe paigutada, kasutab klubi endiselt Parikaste ateljee ruume tööõhtuteks.

Pidades parimaks ergutusabinõuks fotokunsti harrastamiseks võistluste korraldamisi, asus klubi neid organiseerima juba oma tegevuse esimesel aastal. 10 aasta jooksul on sarnaseid võistlusi korraldatud kokku 17, neist 14 edasi jõudnuile ja 3 algajaile. Osavõtt võistlustest, kuigi need suuremalt osalt olid ilma tasuliste auhindadeta, kujunes siiski elavaks; samuti olgu konstateeritud rõõmustav nähe, et need võistlused on võistlejaile palju hoogu annud enesearendamise suunas.

On korraldatud 2-nädalane teoreetiline ja praktiline fotokursus, millest osavõtt oli samuti elav.

Tundes oma võimeid, tahtis klubi juhatas neid võrrelda ja kõrvutada ka naaberriikide amatööride omadega. Selle sihiga on pandud toime iga-aastased maadevõistlused Eesti Foto Klubi ja Soome Kaameraseura vahel. Seni on korraldatud 3 maadevõistluste, vaheldumisi Tallinnas ja Helsingis tagajärjega 3:1 — EFK kasuks. Peale selle on EFK korraldanud ka 2 rahvusvahelist fotokunstinäitust, mida austasid osavõtuga peale kodumaalaste ka paljud nimekamad amatöörid mitte ainult Euroopast, vaid isegi muudest maailmajagudest.

Lisaks nimetatud näitustele ja võistlustele on EFK teoksil kavatsus korraldada Balti riikide (Poola-Läti-Eesti-Soome) vahelisi rändnäitusi. Kavatsus leidis heakskiitmist naaberriikide amatööride organisatsioonides ja loodetavasti teostub ka lähemas tulevikus; mis oleks jällegi suur edusamm arendamises, kui ka sõprussidemete loomises.

Praktilistele tööõhtutele on klubi juhatas pannud suurt rõhku, korraldades liikmetele mitmesuguseid töötunde, nagu portreeterimise, suurenduste, moodsate kopeerimiste (broomöli) jne. alal, samuti on arvustatud asjatundlikult fotokunstialasse puutuvaid uudiseid.

Ka pole unustatud pakkuda liikmeile vaimlist ergutust erikirjanduse kaudu. Perioodiliselt tellitakse klubile suurmaid eriajakirju, samuti ka aastaraamatuid ja igasuguseid prospekte, mis antakse liikmeile tasuta tarvitada.

10-aastase tegevuse viljana on klubi koostanud rikkaliku eriraamatukogu, samuti soetanud muudki varandust, mis kõik tunnustab suurt tööd ja edasijõudmist.

Kõige selle kõrval on klubi juhatas astunud ka samme liikmete materjaalsete kulude kokkuhoiu suunas, fotomaterjalide alal, mille tulemusena on avanenud võimalus odavamate hindadega hankida liikmetele plaate ja pabereid.

Astudes 11-sse tegevusaastasest, ei taha klubi veel jääda puhkama oma saavutustele, vaid püüab ka tulevikus täiel jõul edasi rühkida, lootes selleks ka liikmete — niihästi praeguste kui ka tulevate — energilist kaasabi ja edurikast tööd selle ilusama ja meeoleurikkaima spordiharu arendamiseks, meie igapäevase — ühekülgse, töö kõrval.

Selleks soovib klubi juhatas kõigile ftoharrastajaile jõudu ja edu!

EFK 10-aastane sünnipäev möödus meie teada harilikku äripäevana. Telegraafi teel tervitasid juubilari meie perest: Tallinna Fotoyhinguga juhatas, Fotokunsti toimetuse ja EFK end. juhatuse liige H. Malm.

•••

Tartu Raadio-Foto Klubi
fotokursus algas 20. märtsil.

Toimetaja H. Malm'i
era-aadress on nüüd: Tallinn, C. R. Jakobsoni 8—14, telefon ametikohas, ETA's (20)6-82.

Fotokunst nr. 9
ilmub Pirita erinumbrina, Pirita Kurnistamise Seltsi fotovõistlusel auhinnastatud piltidega.

FOTOERIÄRI **GERO**

OMANIK GEORG ROTH

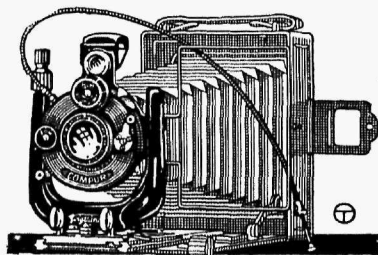
Tallinn, Kullasepa t. 13
Telefon 434-16

Agfa
Byk
Gevaert
Guilleminot
Imperial
Kengott
Kraft & Steudel
Kodak
Mimosa
Tecutz
Satrap
Virgin
Voigtländer jne.

FOTOTOODANG
MITMEKESISEMAS VALIKUS

AMATÖÖRTÖÖDE VASTUVÕTT

///
Uhingutele ja nende
liikmetele erillised soodustused

Meie tänu

● Ajakirja „Fotokunst“ väljaandjad tänavad käesolevaga kõiki neid, kes on huvitatud Eestis tegutsevate ühingute ja amatööride heakäekäigust ja kes on aidanud ajakirja välja anda. See tänu käib nii tellijate, kuid kõige pealt kuulutajate kohta, sest ilma kuulutusteta suudaksime palju vähem oma lugejatele pakkuda. Mida rohkem kuulutusi, seda tusedam tuleb ajakiri. Mida tähelepanelikum meie vastu üks kui teine kuulutaja, seda tänulikum on meie suur lugejaskond nende vastu, ostes ja tarvitades meie asjasse heatahtlikult suhtuvate ettevõtete saadusi.

Unser Dank

Übersetzung

● Der Verlagsbund unserer Zeitschrift „Fotokunst“ drückt hierdurch seinen Dank allen denjenigen gegenüber aus, die interessiert sind an der Wohlfahrt unserer in Estland arbeitender Vereine und Amateure und die uns ermöglichen die Zeitschrift zu verlegen. Dieser Dankausdruck ist an unsere Leser sowie vor allen Dingen an unsere Inserenten gerichtet, denn ohne Anzeigen müssten wir unseren Lesern viel weniger bieten. Je mehr Anzeigen, umso vollkommener wird die Zeitschrift. Je aufmerksamer uns gegenüber der eine oder der andere Inserent ist, umso dankbarer ist ihm gegenüber unsere Leserschaft, die da kauft und verbraucht die Erzeugnisse unserer Sache wohlwollend unterstützender Firmen.
